ησιὲς τὶς Εὐαγγελικὲς ἀλήθειες, μὲ τὴν ἁπλῆ λαϊκὴ γλῶσσα. Ὁ Τοῦρκος φρούραρχος τὸν πιάνει κ' αὐτὸν μὲ τὴν κατηγορία προδοσίας. Ὁ Μπακνακᾶς δὲν εἶχε χρήματα νὰ ἐξαγοράση τὴ ζωή του, καὶ ὁ Πασσᾶς τὸν καταδικάζει σὲ θάνατο.

Ἕνα πρωῒ λοιπὸν τὸν ἐπῆραν οἱ Τοῦρκοι καί, δεμένον ὀπισθάγκωνα, τὸν ἐπτήγαιναν στὴν πλατεῖα τοῦ Θησείου νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν. Πλάγι του ἐρχόταν ὁ Δήμιος καὶ ἀκολουθοῦσε ἀλαλάζοντας ὁ Ὀθωμανικὸς ὄχλος. Ὁ Μπακνακᾶς ἐβάδιζε στὸ μαρτύριο σὰν ἀρχαῖος χριστιανός. Στὸ δρόμο ὁ Δήμιος καὶ οἱ παρακολουθοῦντες Τοῦρκοι τοῦ ἔπροτειναν ν' ἀρνηθῆ τὸ Χριστό, γιὰ νὰ σώση τὴ ζωή του, πλὴν ἐκεῖνος ἀπαντοῦσε :

— Χριστιανὸς γεννήθηκα καὶ Χριστιανὸς θὰ πεθάνω !

Μερικοὶ ραγιάδες, ποὺ τοὺς συναντοῦσε, ζάρωναν περίτρομοι. Καὶ ὁ μάρτυς, μὲ σταθερὴ φωνή, τοὺς ἔλεγε :

— Συγχωρᾶτε, ἀδέρφια Χριστιανοί ! Πηγαίνω στὸ θάνατο !..

Ἔφτασαν στὸν τόπο τῆς ἐκτελέσεως. Ὁ Δήμιος ἔρριξε τὸ Μπακνακᾶ στὰ γόνατα, τὸν ἀνάγκασε νὰ σκύψη τό κεφάλι καὶ νὰ τοῦ λυγίση τὸ θάρρος, τὸν ἐχτύπησε μὲ τὸ πλατυ μέρος τῆς μαχαίρας στὸ σβέρκο. Ἀλλ' ὁ νέος ἔμεινε ἄφοβος καὶ φώναξε:

— Χτυπα λοιπὸν δυνατώτερα, Δήμιε, γιὰ ν' ἀνεβῶ στὴ δόξα τοῦ Θεοῦ !

Θυμωμένος ὁ Μπόγιας σήκωσε τὸ σπαθὶ καὶ τὸν ἀπεκεφάλισε. Τοῦτο συνέβη στὶς 9 Ἰουλίου 1771. Κ' ἕνας ραγιᾶς, θέλοντας νὰ ἀπαλώση τὴ θλίψη του, ἐχάραξε τὸ γεγονὸς καὶ τὴ χρονολογία πάνω στὴν κολῶνα τοῦ Θησείου, ὅπου σώζεται ἀκόμη.

***

Σὰν νὰ μὴν ἀρκοῦσε τόση τυραννία ὁ Πασσᾶς τῆς Χαλκίδος γιὰ νὰ πουλήση ἐκδούλευση στὸ Σουλτᾶνο, ἢ γιὰ νὰ ἐκμεταλλευθῆ τοὺς Ἀθηναίους ποὺ δὲν τοῦ εἶχαν χορτάσει τὴ φιλοχρηματία του, τοὺς κατήγγειλε σὴν Ὑψηλὴ Πύλη, ὅτι τυχα ἦταν συνεννοημένοι μὲ τοὺς Ἕλληνες καὶ τροφοδοτοῦσαν κρυφὰ τὸ Μητρομάρα. Ἡ Πύλη βγάζει ἀμέσως διαταγὴ καὶ στέλνει τὸν αἱμοβόρο Τζατὰλ Ἀγᾶ μὲ 500 *σαρκικουλίδες* γιὰ νὰ πεθάνη ἀπὸ μαχαῖρι ὅλους τοὺς Ἀθηναίους. Ἀλλ' ὁ Ἰσμαήλ, ποὺ εἶχε νοικιάσει τοὺς φόρους τῶν Ἀθηνῶν, ἐπολογίστηκε μὲ φρίκη τὴ ζημιὰ ποὺ θὰ πάθαινε αὐτός, καὶ κατώρθωσε νὰ βγάλη δεύτερη Σουλτανικὴ διαταγὴ ποὺ νὰ καταργῆ τὴν πρώτη. Μολις τὴν ἔλαβε ὁ Ἰσμαήλ, τὴν ἔδωσε σ' ἕναν ἄνθρωπό του νὰ τρέξη νὰ προφθάση τὸ στράτευμα τῶν σφαγέων ποὺ βαδιζε πρὸς τὰς Ἀθήνας. Ὁ ἀπεσταλμένος ἀπάντησε τὸν Τζατὰλ Ἀγᾶ στὸ Μενίδι καὶ τοῦ ἐπέδωσε τὴ διαταγή. Μὲ λύπη του ὁ Τζαταλ ἀναγκάσθηκε νὰ παραιτηθῆ ἀπὸ τὰ αἱμοβόρα σχέδια του, ἀλλὰ μὴ θέλοντας καὶ νὰ φυγῆ μὲ τὰ χέρια ἀδειανά, μπῆκε στὰς Ἀθήνας, ἔπιασε τοὺς νοικοκυραίους καὶ τοὺς ἔπῆρε 50 χιλιάδες γροσια. Ἤθελε ὅμως νὰ πιῆ καὶ χριστιανικὸ αἷμα ὁ Τζατὰλ Ἀγᾶς. Ἔπιασε λοιπὸν ἕνα γέρο ψαρᾶ καὶ τὸ γυιό του καὶ τοὺς ἐκαρατόμησε, μὲ τὴν πρόφασι ὅτι τροφοδοτοῦσαν τοὺς ἀρματωλοὺς τῆς Κουλουρης.

***

Τ' ἀκόλουθο ἔτος ἤρθε νέος Βοεβόδας τῶν Ἀθηνῶν, ὁ Χατζῆ Χαλήλ Ἀγᾶς «τέρας θηριώδιας καὶ φιλαργυρίας» λέει ὁ Ἱστορικός. Αὐτὸς ἀπεθανάτισε τ' ὄνομά του μὲ νέα πρωτοφανῆ βασανιστήρια. Ἤταν κᾶτι τρομερὰ τσεγγέλια, μπηγμένα σ' ἕνα γερὸ τοῖχο. Ἀνέβαζαν λοιπὸν οἱ Τοῦρκοι γυμνοὺς τοὺς καταδίκους στὴ ράχη τοῦ τοίχου κι' ἀπὸ κεῖ τοὺς γκρέμιζαν ἐπάνω στὰ σουβλερὰ τσεγγέλια, ποὺ καταξέσχιζαν τὶς σάρκες τους. Ἀθηναῖος χρονογράφος τῆς ἐποχῆς, ὁ Καλεφορνᾶς σημειώνει :

«1772 Μαρτίου 15 ἦλθε ὁ Χατζῆ Χαλήλ Ἀγᾶς καὶ ἔκαμε πολὺ ζουλοῦμι (τυραννία) εἰς τὸν τόπον μας καὶ σύστησε καὶ τὰ γκητζέλια (τὰ ἄγκιστρα)».

Ἀνατριχιάζει ἀλήθεια, κανεὶς διαβάζοντας τὶς φριχτὲς αὐτὲς σελίδες τῆς Ἀθηναϊκῆς ἱστορίας. «Αἷμα, παντοῦ αἷμα !» φωνάζει ἄλλος ἱστορικός.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο κατεστράφη καὶ τὸ ἁρματωλίκι τοῦ Μητρομάρα. Ἡ μάχη στάθηκε φονική. Οἱ Τοῦρκοι ἦταν τριπλάσιοι τῶν Ἑλλήνων. Ὁ Μητρομάρας πολέμησε σὰν ἐπικὸς ἥρως, καὶ τέλος ἔπεσε νεκρὸς μὲ τὸ γιαταγάνι στὸ χέρι. Ἀπὸ τὰ παλληκάρια του ἄλλοι σκοτώθηκαν καὶ ἄλλοι σκορπίστηκαν ἐδῶ καὶ κεῖ. Μερικοί, μαζὶ μὲ τὴ χήρα τοῦ Ἀρχηγοῦ τους, κατέφυγαν στὸ νησάκι Ἀγκίστρι, ποὺ εἶνε κοντὰ στὴν Αἴγινα. Ἀλλὰ καὶ κεῖ τοὺς ἀνακάλυψαν οἱ Τοῦρκοι, τοὺς ἔφεραν ὁλυσσοδεμένους στό Χαλήλ Ἀγᾶ, ὁ ὁποῖος τοὺς ἔρριξε στὰ τσεγγέλια καὶ τοὺς ἄφησε κεῖ νὰ σπαρταροῦν, ὡς ποὺ ξεψύχησαν ἔπειτα ἀπὸ φρικώδη ἀγωνία.

Τὶς γυνσίκες τους ὁ Χαλὴλ τὶς ἐπούλησε στὰ χαρέμια, ἐκτὸς τῆς Μητρομάραινας ποὺ ἐξαγοράστηκε ἀπὸ τοὺς Μενιδιᾶτες συγγενεῖς της, μὲ γενναῖο ποσό.

Τέτοιο οἰκτρὸ τέλος ἔλαβε ἡ ἡρωϊκή, ἀλλὰ κακὰ σχεδιασμένη ἐπανάστασις τοῦ Μητρομάρα, ποὺ θυσιάσθηκε κ' αὐτὸς ὀπὸ τὴ Ρωσσικὴ πολιτική.

ΦΙΡΔΗΝ - ΜΙΓΔΗΝ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΟΛΑΚΩΝ

Ἐρώτησεν κάποτε τὸ σοφὸ Βία, ποιά, κατὰ τή γνώμη,του ἦσαν τὰ πιὸ ἐπικίνδυνα ζῶα.

— Ἀπὸ τἄγρια ὁ τύραννος, ἀπήντησεν ὁ Βίας. Καὶ ἀπὸ τά ἥμερα, ὁ κόλαξ !

***

Ὁ ὀγδοηκοντούτης ζωγράφος Ὠτρώ, ὅταν ἑτοίμασε τὸ πορτραῖτο ποὺ τοῦ εἶχε παραγγείλει ὁ καρδινάλιος Ρισελιέ, θέλοντας νὰ κολακεύση τὸν πανίσχυρο κληρικό, κατέφυγε στὸ ἑξῆς πρωτότυπο τέχνασμα :

Ἐντύθηκε σὰν τὸν ἀρχαῖο Διογένη, καὶ κρατῶντας στὸ χέρι ἕνα μπαστοῦνι κ' ἕνα φανάρι, μολονότι ἦταν... μεσημέρι, τοῦ ἐπῆγε τὸ πορτραῖτο καὶ τοῦ εἶπε :

— Εἶνε πάνω ἀπὸ τρεῖς χιλιάδες χρόνια ὅπου ματαίως προσπαθῶ ναῦρω ἕναν τέλειο ἄνθρωπο. Τέλος ὅμως τὸν βρῆκα, καὶ λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ παρουσιάσω τὸ πορτραῖτο του στὴν Ὑμετέραν Ἁγιότητα !...

***

Ἐρώτησαν κάποτε τὸν ὑπηρέτη ἑνὸς νεαροῦ πρίγκηπος, ὁ ὁποῖος μόλις εἶχε περατώσει τὶς σπουδές του, τι εἶχε μαθει καλύτερα ὁ κύριός του.

— Ἱππασία ! ἀπήντησεν ὁ ὑπηρέτης. Καὶ τοῦτο, γιατὶ μόνο... τἄλογά του δὲν τὸν ἐκολάκευαν ποτέ !..

***

Νὰ καὶ ἕνα ἄλλο ἀνέκδοτο λεπτῆς κολακείας :

Κατὰ τὴν ἐπέτειο κάποιας στρατιωτικῆς του νίκης, ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος 14ος ἐδέχθη πρωῒ—πρωῒ τὴν ἐπίσκεψη τοῦ νεαροῦ δουκὸς τῆς Μαίνης, ὁ ὁποῖος τοῦ εἶπε μὲ παράπονο :

— Μεγαλειότατε, δὲν θὰ κατορθώσω ποτὲ νὰ μάθω τίποτε... Ὁ καθηγητής μου, σὲ κάθε ἐπέτειο νίκης σας, μοῦ δίνει ἄδεια καὶ δὲν μοῦ κάνει μάθημα. Κι' ἔτσι, καταντάει νὰ μὴ κάνω μάθημα κάθε μέρα σχεδόν !...

***

Οἱ κόλακες ποὺ περιστοίχιζαν τὸν καρδινάλιο Μαζαρίνο ἑνόσῳ ζοῦσε, δὲν ἐννοοῦσαν νὰ τὸν ἀφίσουν ἥσυχο οὔτε καὶ κατὰ τὸν θάνατό του. Ὅταν κατελήφθη ἀπὸ τὴν ἐπιθανάτιο ἀγωνία, ἐθεώρησαν καλὸ νὰ τοῦ ποῦν, γιὰ νὰ τὸν κολακεύσουν, ὅτι εἶχεν ἐμφανισθῆ στὸ στερέωμα ἕνας τεράστιος κομήτης. Ὁ εὐφυής Μαζαρίνος μόλις τὸ ἄκουσε αὐτὸ ἐχαμογέλασε.καὶ εἶχε τὴν δύναμι νὰ τοὺς ἀπαντήση:

— Ὁ κομήτης... μοῦ κάνει μεγάλη τιμή !.. Εὐχαριστεῖστε τον... ἐκ μέρους μου !...

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΩΜΟΡΦΙΑΣ

Η ΔΙΑΣΗΜΕΣ ΚΑΛΛΟΝΕΣ

Εἶνε ἱστορικῶς βεβαιωμένο—λέει κάποιος γερμανὸς— ὅτι ἡ γυναῖκες ποὺ διεφημίσθησαν ὡς μεγάλες καλλονὲς εἶχαν ὑπερβῆ... τὰ τριάντα τους χρόνια,ὅταν βρισκόντουσαν στὴν ἀκμὴ τῆς ὀμορφιᾶς τους.

—*Ἡ ὡραία Ἑλένη*, π.χ. τοῦ Μενελάου,ἦταν 40 ἐτῶν ὅταν τὴν ἀπήγαγε ὁ τρελλὰ ἐρωτευμένος μαζί της Πάρις.

— Ἡ *Ἀσπασία*,ἐγοήτευσε τὸν Περικλέα σὲ ἡλικία 36 ἐτῶν. Ἀλλὰ κ' ἐπὶ 40 ἀκόμη ἔτη εἶχε τοῦ κόσμου τὶς κατακτήσεις.

— Ἡ *Κλεοπάτρα*,εἶχε ὑπερβεῖ τὰ 30 χρόνια ὅταν ξετρέλλανε τὸν Ἀντώνιο, ὁ ὁποῖος τῆς ἔμεινε πιστὸς ἐπὶ δέκα συνεχῆ χρόνια, δηλαδὴ μέχρι τοῦ θανάτου της περίπου.

— Ἡ *Λιβία*, τέλος κατέκτησε τὸν Αὔγουστο σὲ ἡλικία 33 ἐτῶν.

ΠΟΣΟ ΑΞΙΖΟΥΝ ΤΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

Τὰ ἀριστουργήματα τῆς τέχνης δὲν εἶνε βέβαια εὔκολο νὰ ἐκτιμηθοῦν σὲ ἐμπορικὴ ἀξία. Ἰδου ὅς τόσο μερικὰ ποσὰ ποὺ ἐδόθησαν ὡς τώρα.

Ἕνας πίναξ τοῦ Ρέμπραντ τοῦ ὁποίου ἡ γνησιότης δὲν εἶνε καί ἀπολύτως ἐξακριβωμένη, πουλήθηκε ἐσχάτως στὸ Λονδῖνον 1 1)2 ἑκατομμύριο χρυσῶν φράγκων !

Ὁ «Κῆπος τοῦ Ἔρωτος» τοῦ Ροῦμπενς, πουλήθηκε στὴ Μαδρίτη ἀντὶ 800 χιλιάδων φράγκων !

Ἡ Ἐθνικὴ Πινακοθήκη τοῦ Λονδίνου ἀγόρασε 1,750,000 φράγκα μιὰ Παρθένο τοῦ Ραφαὴλ καὶ 1,600,000 φράγκα τέσσερας πίνακας τοῦ Βελασκέζ !

Ὁ δισεκατομμυριοῦχος βαρῶνος Ρότσχιλδ ἀγόρασε 1,275,000 φράγκα δυὸ εἰκόνες τοῦ Γκαίνσμπορουγκ !

Δυὸ ἄλλοι πίνακες τοῦ Ρέμπραντ πουλήθηκαν 1,200,000 φράγκα. Ἡ «Τρεῖς Χάριτες» τοῦ Ραφαὴλ ἐπουλήθηκαν 675,000 φράγκα.

Τὸ περιεργότερο ἀπ' ὅλα εἶνε ὅτι οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς καλλιτέχνας ποὺ ἀναφέραμε πέθαναν...στὴν ψάθα !